

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál Könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hónapra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 82. szám.

Szerda, április 10.

Az aldunai telepítés.

Nagybecskerek, április 10.

II.

Előző számunkban bőven ismertettük az aldunai III., IV. és V. nyílt öblözetek telepítési történetét. A Demke minap említett felterjesztésében behatóan foglalkozik azokkal a részletekkel is, melyek a telepítésre vonatkoznak. A Demke a megalakulást akként tervezi, hogy a III., IV. és V. öblözeteknek érdekeltisége vagy mint önálló társulat, vagy a szomszédos pancsova-kubinivel társulva, alakulna meg és a vízi műveletek keresztülvitelére, valamint az időközi kamatokra, árfolyamvesztésre stb. szükséges tőkét azonnal meg is szavazná, nemkülönben gondoskodnék társulati uton arról is, hogy az az összeg, mely a Duna-medernél két helyen észlelt eliszaposodásnak eltávolítására szükséges, beszeressék. Magának a Duna partjának köburkolattal tervezett biztosítását egyelőre mellőzhetőnek tartjuk, mert az, ha később még szükségesnek mutatkoznék, az ármentesítés után is bármikor foganatosítható.

A meder eliszaposodásának eltávolítását pedig akként gondoljuk, hogy az e célra szükséges összeget egyelőre a társulat előlegezné és esetleg részleges visszatérítésként kapná a Duna-mederből kiemelt és telepítési célokra alkalmas földmennyiséget, a mutatkozó különbözetet pedig alkalmas időben térítené meg a társulatnak vagy számolná el a miniszterium.

A társulat megalakulása és a vízi művek elkészülése után következnek a fontosabb telepítési kérdés, melynek megoldásánál a Demke följánlja a kormánynek társadalmi közbenjárását szintén, sőt kéri an-

nak igénybevételét, mert anélkül, hogy ezáltal bármiféle álláspontot is elfoglalni óhajtana, az általa követett célnak elérését csak akkor tekintheti biztosítottnak, ha a kincstári telepítés módzatainak megállapításába, a telepesek kiválasztásába és a telepítés keresztülvitelébe a kincstár érdekeinek képviselőire is hivatott állami közegeken kívül, befolyást gyakorolhat ő is, mely önként vállalt kötelességéhez képest első sorban azokat a nemzeti érdekeket tartja szem előtt, melyek a telepítésnek a telepítettek nézve eredményes voltukban lelik föl biztos alapjukat.

A felterjesztés így végződik:

Igy különösen, Kegyelmes Urunk, kérjük mindenekelőtt, hogy a telepítési föltételek megállapításánál (telep nagysága, váltásár, fizetési módzatok, a tula don-jog kérdése, stb.) véleményünk meghallgattassék, hogy továbbá a telepesek megválasztásánál, vagy kijelölésénél, közbenjárásunk igénybe vétessék és hogy a telepek feletti felügyelet közben nekünk is nyújtassék némi befolyás.

Mind Ezek után kérelmünket a következőkben összegezzük:

1. Múltassék a dunai III., IV és V. öblözetek ármentesítésének és belvizesabályozásának a miniszteriumban örzött terveit és költségvetését nekünk átengedni és beleegyezni abba, hogy a területnek társulattá való alakulásának kezdeményező lépéseit az 1885. évi XXIII. t. cikk értelmében megtegyük.

2. Múltassék a felügyelete alatt álló kincstári területek után gyakorlandó szavazatokkal az alakuló ülésen a társulat létrejöttét elősegíteni

3. Múltassék a célba vett vízi műveletek előtt csupán a dunai eliszaposodá-

soknak eltávolítását követelni meg, és a köburkolat létesítését későbbi időkre halasztani.

4. Múltassék a 3. pont alatti medermélyítési művelet költségeit esetleg a társulat közvetítésével beszerezni, illetve előlegbe elfogadni és mindezek után

5. múltassék az ekként telepítésre alkalmassá lett, közel 20.000 hold kincstári területnek magyarokkal való betelepítését elrendelni és magának a telepítési műveletnek keresztülvitelénél segédkezésünket igénybe venni.

A legteljesebb bizalommal és reménységgel ujtjuk föl régi tervünket Nagyméltóságod előtt és hisszük, hogy Nagyméltóságod bölcsesége, hazafias áldozatkészsége nem fog elzárkózni a sürgető közóhaj elől, melynek teljesítésében kötelességszerűleg vállaljuk a munkát s kérjük a kegyes erkölcsi támogatást.

Az Országos Magyar Szövetség a képviselőházhoz. Az Országos Magyar Szövetség legutóbbi ülésén elhatározta, hogy sürgős fölterjesztést intéz a képviselőházhoz a nem állami iskolákra vonatkozó, most tárgyalás alatt levő törvényjavaslathoz olyatén módosításra íránt, hogy csak azok az iskolák részesüljenek állami segítségben, amelyeknek tanítási nyelve magyar. Elhatározta továbbá, hogy a törvényhozáshoz és a kormányhoz fölterjesztéseket intéz az állampolgárságról szóló törvény ama szakaszainak módosítására íránt, amelyek a visszavándorlást akadályozzák, továbbá abban az irányban, hogy a bíróságok csak magyar, vagy hiteles magyar fordítású számlákat és könyvkivonatokat fogadhasanak el s végül az íránt, hogy a községi tőkék állam- és nemzetellenes irányzatú pénzintézeteknél, vagy azok kötvényeiben elhelyezhetők ne legyenek. A választmány azt is kimondta, hogy a többi, hasonló célu egyesületekkel való szorosabb kapcsolat letétele végett akciót indít.

A „TORONTÁL” tárcája.

A zongoratanitónó.

(Franciaából)

— Mily pompásan zongorázik Eugenia! Igazán művészi a játéka. Ugyan kedves Raube ur, nem lenne oly szives megmondani, kinél tanul a leánya? Én is szeretném, ha gyermekeimet az Eugénia mesterével taníttathatnám.

— Igazán sajnálom, nagyságos asszonyom, de meg kell mondanom, hogy e kitűnő tanár már nem tanít.

— Kár. Nemcsak Eugeniára, de mind azokra nézve, akik az ő oktatását nélkülözik. De a nevét csak tudhatom?

— Sőt, ha nagyságos asszonyomat nem untatná, egy érdekes történetet is elmondhatnék róla.

— Ezer örömmel hallgatom — válaszolt az asszony, mire Raube beszélni kezdett:

— Amikor leányomat a zárdából kivettém, sokáig tudakozódtam egy zongoratanár után. Egy fiatal angol leányt ajánlottak, a híres Shirdey zongoraművész leányát. A leány anyja már régen meghalt, apját pedig az a szerencsétlenség érte, hogy egyik karja megbénult s nem tudott többé hangversenyezni.

A művészre és leányára nagyon rossz dők jártak. Megtakarított pénzeszkőjüket részint

föltették, részint elvitte az apja betegsége s egy napon oda jutottak, hogy alig volt betevő falatjuk. Az volt az egyedüli szerencse, hogy Jane akkor már kiváló zongorázó volt, apja művészlének örököse s zongoraleckékkel tartotta fenn magát és atyját. Képvá-kaptak rajta mindenfelé, mert tanítványai rohamosan haladtak Jane oktatása mellett, aki végtelen türelemmel és odaadással tanította növendékeit. Így került hozzám is és bizony én is végtelen sajnálom, hogy most nélkülözöm k-e őt.

Két évig zavartalanul folyt a tanítás s annyira megszerettük Janet, hogy szinte családtagnak tekintettük. Egyszer azonban váratlanul szomorú dolog történt.

Jane egy órája előtt keservesen kezdett panaszkodni, hogy nem folytathatja tovább óráit, mert éri, hogy nem tud megfelelni kötelességének.

— Miért? — kérdeztem tőle.

— A szemem miatt. Olyan rövidlátó vagyok egy idő óta, hogy még szemüvegen keresztül sem látom már a hangjegyeket. Érzem, hogy teljesen el fogom veszíteni a szemem világát.

Szinte nem is akartuk elhinni a lesújtó hírt s próbát tettünk Janenál. A zongorát máshová állítottuk s a szalon butorzatát egészen mákép rendeztük el. Mikor másnap Jane jött, egyenesen a megszokott hely felé tartott, ahol a zongora állt s le akart ülni.

Eugenia ekkor tréfásan rászólt:

— Kedves Jane kisasszony, még bizony kitörí a nyakát. Hisz nincs ott szem, nincs ott a zongora sem. Nem veszi észre, hogy egészen másképp állítottuk a butorokat?

Ekkor már láttuk, hogy a szerencsétlen leány csakugyan ijeszítő módon rövidlátó. Szegény tarentés heves zokogásban tört ki s mi, hogy viasztaljuk, tréfával akarjuk elűtni a dolgot, de hiába volt minden. Azóta Jane végtelen szomorú volt s aggodott a jövője miatt.

Az óra végével, mikor Jane távozott, Eugenia utána nézett az ablakon, s egyszer csak nagyot sikoltva ugrott el az ablaktól.

Jane a villamost akarta elkerülni és amint hátra ugrott, egy zöldeges ember kocsija elgázolta. Rögtön elvittek a legközelebbi gyógy-szertárhoz s mi is siettünk, hogy megtudjuk, mi történt.

— Uram, én nem vagyok oka a szerencsétlenségnek — szólt hozzám a zöldeges. — A kisasszony egyenesen a lovaim elé ugrott s már nem volt időm megállni.

Egy fiatal ember akkor már ott foglalatokodott Jane körül, hogy első segélyben részesítse. Később ismertem csak meg, hogy Maxim orvos volt, akihez személyes barátság fűzött.

— Hal' Isten — szólt az orvos, amikor meglátott. — Nincsen semmi komolyabb baj.

Azzal egészen közel mentünk a szerencsétlen leányhoz s megdöbbenve vettük észre, hogy nem lát bennünket. Csak Eugenia hangjáról tudta meg, hogy mi is ott vagyunk s mentgetni kezdte magát:

Az állandóan esapon tartott

Szent-István sörön

kivül kapható naponta friss

müncheni Spatenbräu

Marcoin Jenő kaszinó-vendéglősnél.

330-x.10

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünneppnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Április 15. Megyei központi választmány ülése.
Április 22. Megyei áll. vál. ülése.
Április 25. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Április 27. Kórházi biz. ülése.
Május 13. Közigazgatási bizottság ülése.

— **Április 11-ike.** Holnap, április 11-ikén lesz a 48-as törvények szentesítésének emléknapja. Ebből az alkalomból holnap d. e. 10 órakor a róm. kath. plébánia-templomban ünnepies istentisztelet lesz, amelyre hivatalosak a hatóságok, testületek és intézetek.

— **Kórházi bizottsági ülés.** A nagybecskereki „József” kórházi bizottság folyó évi április 27-én délelőtt 11 órakor az alispáni hivatalban ülést tart. Targysorozat: 1. Az 1907. évi február 6-iki kórházvizsgálatról szóló jelentés. 2. A kórházi igazgató-főorvos 1906. évi gazdasági jelentése. 3. A kórház 1908. évi költségvetése. 4. Netán beérkező más ügyek.

— **A Dmke főtitkára Nagybecskereken.** Gallovich Jenő, a Dmke főtitkára tegnap Nagybecskerekre érkezett s ma tárgyalta a torontáli közművelődési egyesület vezetőivel Torontálvármegyét és Nagybecskerek városát érdeklő több közös kulturális akció ügyében.

— **Eihunyt plébános.** A csanádi egyházmegyének ismét gyászva van: Pfeiffa uf Károly, moravikai plébános tegnap reggel 56 éves korában meghalt. Az eihunyt lelképásztor 33 éven át állott az egyház szolgálatában, amely idő alatt buzgó, istenfélő pásztor volt híveinek. Pfeiffa uf 1851. évi október 25-én született Zádorlakon. Középsiskoláit a temesvári róm. kath. gimnáziumban végezte. 1874-ben szentelték pappá. Segédlelkész volt a Józsefvárosban, Nagy k i k i n d á n és Sz ó r e g h e n, majd Ujaradra helyeztetett át. 1883. óta plébános volt Szépfalun, 1893. június elseje óta pedig moravikai plébános volt.

— **Tanoncotthon Nagybecskereken.** Az 1907. évi állami költségvetésben a törvényhozás az iparostanonc oktatás általános céljaira tízezer koronát állapított meg, hogy az iskolák segélyezésén kívül más módokon is előmozdíttassék az iparostanoncok szakszerű kiképzetése, erkölcsös nevelése és hazafias szellemének megszilárdítása. E célok és feladatok megszilárdítására alkalmas eszközül kínálkoznak: az iparostanonciskolák mellett már létesült ifjúsági egyesületeknek (Iparostanonciskolai Otthonok) terjesztése és anyagi

támogatása, továbbá a rajzolásban kitűnő s a tanulásban kiváló szorgalmat és iskolázatásukat tartama alatt példás magaviseletet tanúsított tanoncok jutalmazása.

A tanoncok helyes irányu művelését előmozdító ifjúsági egyesületek terjesztése céljából a kultuszminister elrendelte, hogy egyelőre 26 városban, iparostanonciskoláival kapcsolatban t a n o n c o t t h o n o k szerveztessenek. A kultuszminister rendelete alapján Torontálmegyében N a g y b e c s k e r e k e n és Pancsován létesítenek tanoncotthont. A minister a tanoncotthonok szervezésére tájékoztásul megküldte a kir. tanfelügyelőnek a brassói állami iparosnaskolai otthon jóváhagyott alapszabályait oly felhívással, hogy az abban foglaltak szellemeltárása mellett kellő időben tegye meg a szükséges intézkedéseket az iránt, hogy az otthon megszerveztessék és működését folyó évi szeptember havában megkezdhesse. A minister az otthon vezető tanítónak az 1907/08. tanévre 200 koronát engedélyez.

— **Áprilisi hó.** Rendes körülmények között eddig a márciusi hó olyan nevezetességek közé tartozott, hogy a babona, ritkaságánál fogva megtette szépitő szernek. Ugylátszik azonban, az idén konkurensé támadt a márciusnak, mint szépitő-szer-vállalatnak. A konkurens: április hónapja. Miután az idén a márciusi hó már egész közönséges dolog lett és ilyenformán aligha hisz valaki szépitő hatásában, az áprilisi hónapja vette át az égi szépitő-szer szállítását. Így történt, hogy napok óta előkészített metsző hídig után, ma április 10-ikén arra ébredtünk, hogy vidáman szállingózik a hó. Hol apró, hol meg nagy, sűrű peltyékben, úgy hogy komor decemberi hangulat vett erőt rajtuk. És ez a komorság annál nehezebben nyom bennünket, mert az idén már undorodásig elég volt a hóból s nem szépitő-szernek tekintjük az áprilisi havat, hanem valami gyilkos, idegölő, pusztító csapadéknak. És kereszük, hívjuk valamennyien a tavaszt, a meleget, a sugarat, az enyhülést. Vajjon lesz-e még föl-támadás?

— **Gazdasági jelentés.** A nagyszentmiklósi állami gazdasági tudósító a következő gazdasági jelentést küldi lapunknak:

Gabonáink: buza 14 korona 40 fillér, rozs 11 60, árpa 11 60, zab 13 60, tengeri 9 60. Az időjárás enyhe, közben borult, kevés csapadék is mutatkozott egy héten belül. A mezei munkák az egész vonalon szorgalommal folynak, a kényesebb természetű terményféléken kívül már nem sokára mind berendezhetők. A konyhakertészet körül is a munka javában folyik. A szőlőkben a nyitás, metszés, karika és lugasveszők kikötése, karóverés, sima és gyökeres vesszők ültetése folyik és mindennapi teendőket képeznek. A napszámok: egy férfinaszám 2—2 10 korona. Egyesek fejtrágyázás által iparkodnak a fagy által elcsigázott vetéseket feljavítani.

tatta magát. Hozzánk azért mindennap feljött s napról-napra szomorúbb, lehangoltabb lett s irtózatot kinoktatott a lelkének kiállania.

— De kedves gyermekem — mondtam neki egy izben — ez így nem mehet tovább. Kegyed mindennap kockára teszi az életét, ha az utcára megy s igazán különös csoda, hogy még eddig nem érte valami végzetes szerencsétlenség. Önnek föltétlenül gyógyíttatnia kell magát.

— Hisz nekem olyan mindég — válaszolt szomorúan, — akár éhen halok meg, akár valami kocsi kerekét alatt. Hisz, hogy eddig készakarva el nem pusztítottam magamat, azt csak szegény atyámra való tekintettel nem tettem.

— Ó, kedves Jane, így nem lenne szabad beszélnie s nem szabad elvesznie minden reményét. Ön meg fog gyógyulni és vissza fogja nyerni látását.

Maxim orvos éppen akkor jött hozzám látogatónak.

Amikor meglátta Janet, azonnal kérdezte: — Hogy van kisasszony? Jobban lát már?

— Köszönöm. Nincs semmi bajom. Látni is elég jól látok.

Szavainak igazságára azonban erősen rá-cáfoltak omló könnyei és heves zokogása. És akkor addig beszéltem a lelkére, míg elfogadta, hogy Maxim orvos gyógykezelés alá vegye.

Hat hónappal később Jane újra látott és . . . a Maxim orvos felesége lett.

— Ah — kiáltott fel meglepetve a Raube ur vendége, — most már értem.

— Igen, nagyságos asszonyom, miss Shirdey most Maxim orvos neje s nem ad több lelkét, amit egyébként én sajnállok a lehető legjobban.

Egy népszerű. A „Moll-féle sós-borsos” által a betegeknek egy époly gyógyhatású, mint olcsó szer nyújtatik közsvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 1-90 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógy-szerész. cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (2)

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményvel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

A Ferencz József keserűviz az összes haszajtószerket természetesen, erőteljesen oldó-ereje folytán tulszárnyalta már. Mint adag elégséges egy boros pohárral. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet. (2)

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

(20—97.29)

Az ittebei rektor puskája.

— Nimród babérrára vágott a rektorunk, De nem volt puskája, csak egy rossz pisztolya. De az mit sem ért a varjak lövésénél, Rég semmivé tette az idő, a rozsdá. De most hogy nem régen, korpótlékát kapta, Ordináncot kapott s bement Becskerekre S addig-addig nézte a sok kirakatot, Amíg szerelmes lett, egy vesszett fegyverbe.

Flóbert-karabély volt, patrón is járt hozzá, És vigadt a rektor, mint a kis pacirta. Áldomást ivott a Rózsa-szállodába, Törköly-snapot kapott hűsleges kocsisa. Klekken megállottak az első népkőről. Igyunk! szolt a rektor, mert én fegyvert vettem! S azzal odaintett egy zenikus svábok: Huzd rá! Mert öröm ért engem Becskerekre!

A harmonika szolt, egyre azt hajtotta: „Valahányan vagytok, tiroli vadászok!” S addig szolt a nőta, míg a csaplárosnál Fogyni kezdett a bor s megkönyült az ászok. Bégaszentgyörgy tarén újra megállottak. Hélt! mondá a rektor, mert én fegyvert vettem! Szentgyörgyi népkörben újra felkiáltott: Huzd rá! Mert öröm ért engem Becskerekre!

Réggel virradóra Ittebe főtérén Fegyver szolt meg és varjak ropdesének. De okos állat ám az a varju madár! Több esze van, mint sok, nagyon sok embernek. Elszálltak a varjak tul a Béga partján . . . S a puskázó rektor a szarkákra vágott, De azok is elszálltak idegen határra! Mérges lett a rektor s a combjára vágott.

Majd vadászok jöttek a rektor házába, Rendre-sorra, mind-mind tanácsot adának. Egyik azt ajánlá: „Telibe kell löni! Az áldozatul szánt szemtelen madárnak!” A másik ajánlá: „Alája kell löni!” S akkor biztos minden, meglesz az eredmény. Lött is a rektorunk felfelé, lefelé — De minden hiába, megcsalta a remény!

Dühbe borult aztán a puskázó rektor, Egy nagy speruátszöget beütött a falba. Gondolta magába, jobb lesz szabadszinek! És ócska flintáját szegre akasztotta. Ott lógott a falon az ártatlan fegyver. Légynek sem véthetett ott a meszelt falon. Tell Vilmosnak sem volt gyönyörűbb szobája, Kinek képe ott van valamelyik filkón.

Óh! de urafia! mi történt nem régen? A rektor távol volt valamelyik estve. Valami jó lélek; ki tudja, hogy ki volt . . . Puskáját a szegről szépen elemelte. Nagy riadal támadt az egész faluba, Csendörök keresik a szurkoskezű komát. Sajnálják a rektort vesztése miatt, Résztvétlátogatók kopatják pallóját.

Megjelent lakásán a pap és a jegyző, Megjelent egynehány közsvény ember. És mind-mind úgy látták, reméli a rektor, Hogy előkerül majd az a vesszett fegyver. Nem félek én — szoltott a karosult rektor! — Használja békével az, aki ellopta, Használja egy hétig s akárki meglássa — Mérgében tudom, hogy úgy is visszahozza . . .

Baráth Imre.

Szinház.

Heti műsor:

Április 11. Csütörtök: Suhanc.
 Április 12. Péntek: A király házasság.
 Április 13. Szombat: Rab Mátyás. (Ujdonság.)

* A lovag ur. Csergő Hugónak a „Lovag ur” című bohóságát mutatta be tegnap este a színházban. A darabot természetesen nem lehet a drámai kritika mértékével mérni, amit a szerző valószínűleg nem is igényelt, mert ő csak költői játékot akart nyújtani, amikor egy darab közép-kort beleillesztve a modern életbe, a múlt és a jelen közötti anakronizmust állítja szembe. Az ötlet eredeti és poetikus s ha nem is használta ki az író kellőképpen a helyzetből kinalkozó furcsaságokat, kellemes és élvezetes estét tudott nyújtani a közönségnek. Nagy érdeme a darabnak e mellett tiszta levegője s tetszetősen csendülnek füllünkbe a verses beszéd ritmusai. Az előadás maga elég jó volt, bár a rendezés nem éppen kifogástalan. A szereplők közül igen jó alakítást nyújtott Heltai Hugó a bankár szerepében, Gózon Béla szépen szavalt s drámai lendülettel játszott. Jászai Olga jellemzően adta a modern leányt, aki azután szerelmes bugógerlicévé változik, ugyancsak jó volt Gózon Gyula, Csolnákossy Gyula, Breznay Anna, Solyosi Sándor, Buza László, valamint Papp Ilonka, aki egy telefonos kisasszony kis szerepét játszotta jellegzetesen. A színház tele volt s a közönség szívesen tapsolt az előadónak. (S-s)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A szerelmes gyermekleány. Egy naturalista regénynek lehetne a tárgya az a különös szerelmi ügy, amelyben tegnap a szegedi kir. tábla büntető tanácsa mondott ítéletet s amelyről annak idején mi is írtunk. Legnagyobb érdekessége a regénynek: a hősnője, egy korán fejlődött tizenkét éves falusi leány. Pollacsek Ábrahám torontalmegyei, tordai korcsmárosnak leánya aféle faluszépe. Noha csak tizenkét éves, mindenki felnőtt hajadonnak nézhette. Annak tekintette őt Klecker József huszonnégy éves borbélylegény is. De legfőképpen annak tartotta magát a leány. Nagyon szívesen enyelgett a borbélylegényre. Addig enyelgett vele, amíg azután megszökött a borbélylegényre az édesapja házából. Nem nagyon messzire mentek, csak a szomszéd községbe, a legény fivééréhez. Az apa utánuk ment a fiataloknak s a leányt visszavitte a szülői házába, Klecker József pedig úgy állott bosszút, hogy utóbb revolverrel negyszer rálőtt. A lövések szerencsére nem találtak. A leányszöktetés miatt kettős bűnper keletkezett. Az apa tizenkét éves leányának elcsábítása miatt tett följelentést, amit törvényeink tudvalevőleg fokozott szigorral büntetnek. A borbély gyilkosság kísérlete miatt emelt viszontvádat. A nagybecskereki törvényszék tavaly Klecker Józsefet két évi fegyházra ítélte, Pollacsek Ábrahámot fölmentette. Főlebezés folytán a szegedi táblához került az ügy, mely a tegnapi tárgyaláson Klecker büntetését 8 hónapi börtönrre szállította le. Az orvosszakértők véleménye szerint ugyanis Pollacsek leányának a fejlettsége a kora felől mindenkit tévedésbe ejthet. Továbbá a leány viselkedése könnyűvé tette a csábítást. A Pollacsekre vonatkozó felmentő ítéletet a tábla is helybenhagyta. Az elítelt Klecker főlebezett.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt ülést tartott.

Az ülés a Vajda-ügygel kezdődött, a mely viharos jelenetekre adott ismét alkalmat.

Az elnök az ülés megnyitása után föl hívja Vajda Sándort, hogy adja elő mentségét.

Vajda Sándor, akit óriási zajjal fogadnak, kéri, hogy hallgassák meg nyugodtan. Aki állítja, hogy ő a verset nem csempészte be a naplóba, mert ő azt tényleg felolvasta, csak nagyon halkán, úgy hogy nem hallhatták. (Óriási zaj.)

Zajos kiáltások: Gazember.

Papp Zoltán: Ki kell rugni.

Vajda Sándor kijelenti, hogy ő nem tartotta olyan súlyosnak a verset s ennél

keményebb dolgot is mondtak már a képviselőházban. (Viharos zaj.)

Kiáltások: Gazember, még dicsekszik.

Vajda Sándor: Hangoztatja, hogy ő nem azonosítja magát a verssel s ő maga később elment az Athenaeumba, hogy a verset hagyják ki a naplóból, de kérését nem teljesítették. (Folytonos nagy zaj)

Ugron Gábor: Mindenféleképpen férfiatlan volt az eljárása.

Kiáltások: Gazság volt.

Vajda Sándor azt mondja, hogy ő tisztel minden nemzetet s úgy véli, hogy eljárása korrekt volt. (Nagy lármá.)

Kiáltások: Még dicsekszik a gazember! Ki kell rugni!

Vajda Sándor kijelenti azonban, hogy hajlandó megkövetni a Házat s aláveti magát a határozatnak. (Nagy lármá.)

Elnök fölkeri a Házat, hogy hozzon határozatot.

A Ház néhány nemzetiségi képviselő kivételével egyhangulag jegyzőkönyvi megrovással sújtja Vajdát.

E közben újból kitör a vihar s a képviselők azok ellen a nemzetiségiel támadtak, akik a megrovásban nem vettek részt. Röpködnek ellenük a gyalázó kifejezések s Vajdának Nagy György pofonokat ígér. Már úgy látszott, hogy inzultus történik, de azután Apponyinak sikerült a haragvó kedélyeket lecsendesíteni.

Igy áttérhetek a nem állami tanítókról szóló javaslat tárgyalására.

Elsőnek Szontagh beszél, aki a javaslatot elfogadja.

Most jelenti az elnök, hogy husz képviselő zárt ülést kér, amit ennek alapján elrendel.

A zárt ülést Holló Lajos azzal okolja meg, hogy a sértés, amit Vajda elkövetett, olyan súlyos, hogy beszélni kell arról, meg lehet-e tűrni olyan embert a magyar képviselőházban, mint Vajda. Szerinte nem lehet megtűrni s nem is fogják megtűrni.

Pop Csicsó István a nemzetiségiel nevében kijelenti, hogy ők is sajnálkozó rosszaságoknak adnak kifejezést Vajda eljárása fölött, kéri azonban a Házat, hogy az erkölcsi büntetéssel érje be s határozatával tekintse elintézettnak az ügyet.

Még Apponyi Albert gróf, Beniczky, Szikcsák, Farkasházy, Thaly László szólalnak föl, mire a zárt ülés véget ért s az elnök újból megnyitja a nyilvános ülést.

A nyilvános ülésen folytatják a tanítói javaslatot, amelyhez Simonyi-Szemandam és Kollár Márton beszél.

Az elnök a vitát Kollár beszéde után felfüggeszti, hogy az interpellációkat elintézhessék.

Az interpellációk közül azonban csak Bethlen Istvánéra került sor, aki a román irredenta miatt interpellál. A többi interpelláló képviselők elálltak interpellációjuktól.

Ezzel az ülés véget ért.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, tegnap délután a magyar és az osztrák miniszterek közös tanácskozása folyt, azonkívül külön értekezletet tartottak a szakelődők.

A bécsi forrás szerint a tárgyalások akörül folynak, hogy a két állam közötti gazdasági viszonyt hogyan rendezzék 1917 ig és hogyan 1917 után? A magyar miniszterek bécsi tartózkodása négy-öt napra van tervezve s legkésőbb szombaton visszautaznak Budapestre.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ma délelőtt 10 órakor az osztrák miniszterelnökség palotájának két külön termében tanácskoztak a kiegyezés kérdésében. Az egyik teremben a magyar és az osztrák

miniszterelnökök tanácskoztak, a másik teremben pedig az államtitkárok és a szakelődők. A szakelődők annak a tárgyalási alapnak elkészítésén tárgyaltak, amelyen a döntő tanácskozások fognak folyni. A tanácskozások egész nap, késő estig fognak tartani.

Jekelfalussy Bécsben.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, aki tegnap Bécsbe érkezett, mintegy két napot tölt ott. A miniszter bécsi tartózkodása tárcája ügyeivel van összefüggésben.

Április 11-ike és a képviselőház.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnap, az április 11-iki ünnep miatt, nem tart ülést.

A tengerészeti parancsnok Wekerlénél.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt Montecuccoli tengerészeti parancsnok látogatását fogadta. Montecuccoli látogatása a tengerészeti ügyekkel volt kapcsolatban.

Az ideai nagygyakorlatok.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a katonai vezetés véglegesen megállapodott abban, hogy az ideai nagygyakorlatokat szeptemberben tartják meg Karinthiában.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	16.04
Buza (okt. 1907.)	16.56
Rozs (áprilisra 1907.)	13.00
Rozs (okt. 1907.)	13.58
Zab (áprilisra 1907.)	15.42
Zab (okt. 1907.)	13.46
Tengeri (májusra 1907.)	10.76
Tengeri (júliusra 1907.)	11.02

Közgazdaság.

□ Uj gyárak. A „Hitel” című közgazdasági lap jelenti: A Bohn M. és társai nagy-kikindai cég megvette az óbudai „Viktória” téglagyárat a körülötte levő területtel együtt 450 000 koronáért és ott téglá-, agyag- és chamotteáru-gyárat létesít. Ugyancsak az idézett lap jelenti, hogy Perjámoson Rózer János gyertyamosi lakos téglagyárat létesít.

Szerkesztői üzenetek.

B. I. (Ittebe). Mai számunkban hozzuk.
 K. G. (Tavaszi mesék). Nem tti meg a mértéket.

P. M. (A becületszó). Legközelebb sorát ejtjük.

S. Gy. (Márciusi éjek). Egy kis székszerű változtatással alkalomadtán közöljük.

VÉRPIROS

canániai fajnarancs, mézédés, 6t kilós postakosárral 2.60, eredeti kosárral 100 darabbal 4.50, eredeti ládával 180 darabbal 6.50 korona, 36 darabos ládával 11.50, vérszíró muskátlanarancs mézédés, rendkívül finom, 6t kilóval 2.80, eredeti ládával 150 darabbal 7.50 korona, 300 darabos ládával 12 korona. Aranásznarancs vérszíró, mézédés, óriás, kúntegesség, kitűnő zamatu, eredeti ládával 80 darabbal, 8 korona, sárga mézédés fajnarancs 6t kilóval 2.40, 6t kilós kosárral 4, eredeti ládával 200 darabbal 8.80 korona, 360 darabos ládával 9.50, citrom aranyárga, eredeti ládával, 360 darabbal 9.50, 6t kilós postakosárral 2, gyönyörű karfiol 2.60, boszniai óriás szemű aszaltiszta 3, asztali dió papírhéjú, óriás szemű 4.50, erdélyi dió vékonyhéjú fehérhéjú 3, csemegealma rendkívül szép példányok, beiföldi és tiroli többféle leg-nemesebb fajokból vegyesen 5.50, tiroli nemes fajú vajonkörte 8, Mosánky-alma válogatott 3.50 koronáért 6t kilós postakosárral szállítás utánvétellel Teibisz Béla déligyümölcskereskedő, Budapest, Szarka-ut.

248/1907. szám.

353—33

Hirdetmény.

Nagykomlós községének mintegy 7587 hol területéről a

vadászati jogbérlet

1907. évi augusztus hó 1-től kezdődő egy-mást követő 6 évre folyó évi július hó 10-én délelőtt 10 órakor Nagykomlós község község-házánál nyilvános árverésen bérbe fog adni.

Feltételek a jegyzői irodában meg-tudhatók.
 Község-eljáróság.

VEGYEN

osztálysorsjegyet, ha nyerni akar, **Lederer József** banküzletében Nagybecskerekben, a szerbtemplom mellett. — Egy egész 12.— K., egy fél 6.— K., egy negyed 3.— K., egy nyolcad 1 korona 50 fillér.

317a-x2

2069/1907. sz.

A pancsovai szolgabírószámtól.

Pályázat.

Sándoregyház községben választás útján betöltendő **írnok-végrehajtói** állásra ezzel pályázatot nyitok.

Ezen állás évi 720 korona fizetéssel van egybekötve.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és minőségüket igazoló okmányokkal ellátott kérvényüket legkésőbb folyó évi április hó 25-éig a pancsovai szolgabírószámtól adják be, mert a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás határnapját később fogom kitűzni — Pancsova, 1907. április hó 6-án.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

358-2.2

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

(24-x.29)

Meghívó.

A Nagybecskerek-vidéki Gözkeszövetkezet 1907. évi április hó 25-én délelőtt 10 órakor a Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében

II. rendes közgyűlést

tart., melyre a tagok az alapszabályok 9. §-a értelmében meghívóznak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Igazgatósági tag választása.
5. Netaláni indítványok.

1906. évi december hó 31-én a tagok száma 11, üzletrészeink száma 1045 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 150 üzletrészzel, kilépett 6 tag 208 üzletrészzel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Nagybecskerekben, 1907. évi apr. 10.

364-1.1

Az igazgatóság.

Legdivatosabb csokrok s koszoruk friss élő virágokból.

Magastörzsű oltott rózsák a legrészebb fajokban. — Továbbá nyíló cserepes virágok jutányos áron kaphatók

Oláh Gábor
városi kertésznel,
Amerika-negyed
Bajza-utca 2138/8
(273-x.14)

Fiatal ügyes segéd azonnali belépésre felvétetik

Liptay Dezső,

kalap- és uridivat üzletében

Nagybecskerek.

361-3.2

9156/1907. sz.

359-3.2

Pályázati hirdetmény.

A vármegye közönsége által a m. kir. főrealiskolánál és a Ludovika Akadémiánál együttvéve létesített alapítványi hely, mely a mult 1905/6. és a folyó 1906/7. tanévre betölthető nem volt, az 1897: XXIII. t. c. értelmében szervezett honvéd főrealiskola I. évfolyamában az 1907/8. tanév kezdetén betöltendő.

Felhívom mindazokat, akik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket legkésőbb folyó évi április hó 25-éig hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert az elkésetten beadott pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A pályázati kérvényben a következő felvételi feltételek igazolandók:

1. Magyar állampolgárság.
2. Torontálvármegye területén birt. községi illetőség.
3. Pályázó testi alkalmassága katonai nevelésre.
4. Valamely középiskola (gimnázium, realiskola, polgári iskola, fiúmei községi polgári iskola) IV. osztályának eredményes látogatása.
5. Kifogástalan erkölcsi magaviselet.
6. A betöltött legkisebb (14) és tul nem haladott legmagasabb (16) életév igazolása.

Oly ifjak kérvényei, kik a cs. és kir. közös hadsereg valamely katonai nevelő- és képző-intézetének már növendékei, figyelembe nem vehetők.

Nagybecskerek, 1907. évi április 8. án.

Jankó, alispán.

1222/1907. szám.

352-3.3

Hirdetmény.

Alólírott községi előjáróság által ezenel közhírré tétetik, hogy Ozora község határában a

vadászati jog

1907. évi július hó 1-től kezdődő 6 év. időtartamra 1907. évi május hó 8-án d. e. 11 órakor Ozora községében tartandó nyilvános szóbeli árverésen használatba fogadani.

A vadászati jog Ozora község I. rész, mintegy 10853 holdnyi területen külön 440 korona és Ozora község II. rész mintegy 1440 hold rétiföld (Opova község mellett) 60 korona kikiáltási ár mellett.

Árverési szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni.

Az árverés az 1883: XX. t. cikkben foglaltakhoz képest tartatik meg.

A részletes feltételek Ozora község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ozora, 1907. évi április hó 4-én.

Rehák,
jegyző.

Kreczú,
bíró.

1326/1907. kb. sz.

Torontálvármegye közig. bizottságától.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Miniszterium 11391/907. sz. alatt kelt rendeletével a Bács-Bodrogvármegye Péterréve község által nyitandó közhasználatu komphoz vezető út céljaira Aracs község határában elfoglalt földterületekre nézve

a kisajátítási eljárást

elrendelvé, a tárgyalás folyó évi április hó 29-ik napjának délután 2 órájára Aracs községében a község-házánál fog megtartatni.

Felhívom tehát az érdekelt feleket, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Aracs község-házánál 15 napi közzemlére kitétetett.

Kelt Nagybecskerek, 1907. évi április hó 8-án tartott rendes havi ülésből. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága.

363-3.1

Botka, főispán.